

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GÖÇ İDARESİ
BAŞKANLIĞI

unicef
her çocuk için

Güvenli ve Gönüllü Geri Dönüş

Güvenli ve Gönüllü Geri Dönüşün Planlanması

Ailenizle seyahat etmek için belgeler, sağlık, eğitim ve destek hizmetleri hakkında adım adım kılavuz. Suriye'ye dönmek sizin gönüllü kararınızdır. Bu kararın, süreci ve sonuçlarını tam olarak anladıktan sonra verildiğinden emin olun.

Nihai kararınızı vermeden önce ücretsiz hukuki danışmanlık alın.

En yakın Baro ile iletişime geçebilirsiniz:
www.barobirlik.org.tr/Barolar

Doğru bilgiye erişmek sizin hakkınızdır. Bu nedenle, sorularınızı sorun ve destek talep edin. Acele etmeyin.

Geri dönüş randevunuzu çevrimiçi olarak şu adresten alın:
randevu.goc.gov.tr

Gönüllü Geri Dönüş Formunuzu ve Seyahat İzninizi (genellikle sadece 15 gün geçerlidir) İl Göç İdaresi Müdürlüğü'nden alın ve yolculuğunuzu buna göre planlayın.

Sınır kapınızı (Kilis veya Hatay) dikkatlice seçin ve SMS ile gönderilen talimatları izleyin.

Hangi belgelere ihtiyacım var?

İl Göç İdaresi Müdürlüğü'nden Gönüllü Geri Dönüş Formu ve Seyahat İzni almanız gerekmektedir. Seyahat İzniniz 15 gün geçerli ise, seyahatinizi bu süreye göre planlayın.

18 yaşından küçük bir çocukla seyahat ediyorsanız

1. Tüm çocukların kayıtlı olduğundan ve **doğum belgelerinin** bulunduğundan emin olun.
2. Çocuğunuz, hastanede doğdu ise , hastaneden doğum raporu alın. Aksi durumda, kayıtlı olduğunuz ildeki Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Müdürlüğü'nü ziyaret ederek doğum bildirim formu alın.

♦ **Ebeveynleriyle seyahat eden çocuklar:** Ebeveynlerin çocukları ile seyahat edebilmeleri için Noter veya İl Göç İdaresi Müdürlüğü yetkililerinin nezdinde **muafakatname** imzalamaları gerekmektedir. İmza işlemi sırasında her iki ebeveynin de bulunması gerekmektedir (imza işlemi İl Göç İdaresi Müdürlüğü ofisinde, sınır kapısında veya Noter'de yapılabilir).

♦ **Eşinden boşanmış veya ayrı yaşayan ebeveynler:** Çocuğun velayetinin kendisinde olduğunu gösteren mahkeme kararı ile varsa ülkede kalacak olan ve **çocuğu görme hakkı bulunan ebeveynin muafakatını** (mahkemenin çocuğa ilişkin tüm hakları gönüllü geri dönüş yapacak ebeveyne vermesi durumunda muafakat belgesine ihtiyaç bulunmamaktadır) beraberinde getirmelidir.

♦ **Bir akraba ile seyahat eden çocuklar:** Bakım veren kişi, çocuğun yasal vasisi olduğunu gösteren **vesayet kararı** ve **mahkemeden alınmış seyahat izni belgesini** yanında bulundurmalıdır.

- ✓ Sınırdaki parmak izleri alınacak ve tüm belgeler kontrol edilecektir.
- ✓ Tüm belgelerin asıllarını ve fotokopilerini yanınızda bulundurun.
- ✓ Tüm belgeleri, erişimi kolay bir klasörde güvenli bir şekilde saklayın.

Çocuğum eğitime nasıl devam edebilir?

Mezuniyet ve Öğrenim Durum Belgesi:

- Resmî olarak istenen; okul onaylı alınan tüm belgelerin kaymakamlık/valilik tarafından onaylanması ve Türkiye Dışişleri Bakanlığı (Ankara) veya Suriye Konsoloslğu (İstanbul) tarafından apostillenmesidir (belgenin yurt dışında resmî olarak tanınmasını sağlayan onay).

Bu işlemler sağlanamazsa:

- Okul onaylı alınan belgelerin kaymakamlık/valilik tarafından onaylanması,
- Son sınıf karnelerinin okuldan onaylı olarak alınması,
- Son sınıfı geçtiğinizi gösteren belgenin (onaylı transkript dahil) temin edilmesi yeterlidir.

Suriye'ye vardktan sonra, okul belgelerini kullanarak çocuklarınızı en yakın okula kaydettirin.

Belgelerin tam olmaması durumunda dahi okula kayıt yapılabilir.

- Suriye'ye geri dönen aileler, şartlı kayıt yoluyla çocuklarını devlet okullarına veya özel okullara kaydettirebilirler.
- Çocuğun kimliğini doğrulamak ve eksik belgeleri dönem başlamadan tamamlamayı taahhüt etmek için yazılı bir taahhütname sunulabilir.
- Tüm çocuklar, onaylı belgeleri olmasa bile, yerleştirme sınavına girerek Suriye'deki okullara kayıt yaptırabilir.
- Onaylı belgeler, yerleştirmeyi onaylamak için ikinci dönem başlangıcına kadar sunulmalıdır.

Suriye'de eğitime devam etmek isteyen, **Suriye uyruklu öğrenciler** için daha fazla bilgiye QR koddan ulaşabilirsiniz.

Türkiye'de Arapça Dil Desteği Mevcuttur

- Milli Eğitim Bakanlığı, okullar ve halk eğitim merkezleri aracılığıyla seçmeli Arapça dil kursları sunmaktadır. Bununla ilgili bilgiye; <https://e-yaygin.meb.gov.tr/pagePrograms.aspx> (e-Yaygın Eğitim) bağlantısından ulaşabilirsiniz. Suriye'ye gönüllü geri dönecek olan aileler, **Halk Eğitim Merkezlerine** başvuruda bulunmalı ve kayıt yaptırmalıdır. Başvuruları, öğretmenlerin uygunluk durumuna göre İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından incelenir. Başvurunuzun ilerleyişi hakkında Halk Eğitim Merkezleri ile iletişime geçmeyi unutmayınız.

Seçmeli Arapça dil kursları ile ilgili bilgiye ulaşmak için QR kodu okutunuz

- Ayrıca, UNICEF liderliğindeki Eğitim Sektörü Çalışma Grubu (ESWG) üyesi STK'lar, çocukların derslere yetişmelerine, özgüvenlerini kazanmalarına ve öğrenmelerini geliştirmelerine yardımcı olmak için Arapça ve öğrenme destek dersleri de vermektedir. SGDD-ASAM tarafından verilen dil dersleri için lütfen aşağıdaki numaraları arayınız:

Gaziantep: +90 342 321 1168
Hatay: +90 326 227 3939
İstanbul: +90 212 256 1007

Herkes için Kapsayıcı Eğitim

Kapsayıcı eğitimle ilgili bilgiler de dahil olmak üzere "Suriye'ye Geri Dönen Çocuklar için Eğitim ve Öğrenim Fırsatları"na erişmek için lütfen aşağıdaki UNICEF QR kodunu tarayın:

Sağlık, Güvenlik ve Refah

Gönüllü Geri Dönüş Yolculuğundan önce:

1. Tüm sağlık kayıtlarınızın ve aşı kartlarınızın güncel olduğundan emin olun. Güncel değilse, **en yakın Göçmen Sağlık Merkezi, Yabancı Uyruklular Polikliniği veya Devlet Hastanesi'ne** giderek bilgilerinizi güncelleyin.
2. Çocuğunuzun gerekli ilaçlarını ve tıbbi cihazlarını yanınızda götürün.
3. Sağlık belgelerinin kontrol listesi:
 - ✓ Aşı Kartı
 - ✓ Kronik hastalıkların tıbbi raporları (varsa)
 - ✓ Engellilik raporları (varsa)
 - ✓ Yardımcı cihazların kayıtları (varsa)
 - ✓ Alerjiler ve diyet kısıtlamaları (varsa)
4. Suriye'de mülkünüz varsa, mülkiyet belgelerinizi kontrol edin ve yanınızda bulundurmayı unutmayın.
5. Barınma imkanınız yoksa, **Suriye'deki akrabalarınızdan barınma desteği alıp alamayacağınızı öğrenin.** Herhangi bir yardım için **444 48 68** numaralı **UNHCR Türkiye** danışma hattını arayabilirsiniz.

Gönüllü Geri Dönüş Yolculuğu sırasında:

1. Aile olarak birlikte kalın. Çocuklarınıza acil durumlarda aranacak acil numaraları öğretin.
2. Bazı çocuklar için telefon numarası ezberlemek ya da acil durumda sözlü olarak bilgi vermek zor olabilir. Bu nedenle, Suriye'ye dönüş yolunda aşağıdaki alternatif ve pratik yöntemler aileler için destekleyici olabilir: **Çocuğun çantasında, kıyafetinde veya bileğinde taşıyabilecek, üzerinde acil durum telefon numaralarının yazılı olduğu etiketler kullanmak.**
3. Çocuğun yanında taşıyabileceği, üzerinde ebeveynin adı, telefon numarası ve gerekli durumlarda ulaşılacak bir kişinin bilgilerini içeren küçük bilgi kartları hazırlamak.

4. Çocuğunuzdaki hastalık belirtilerini tanıyın. Yolculuk öncesinde ve sırasında aşağıdaki tehlike belirtilerine dikkat edin:

- ◆ Hızlı hızlı nefes alma
- ◆ Çocuğun yemek yemesini veya sıvı içmesini engelleyecek kadar şiddetli mide bulantısı
- ◆ Artan, şiddetli veya sürekli kusma
- ◆ Emzirmeyi reddetme veya emememe
- ◆ Nefes alırken karın veya omuzlarını kullanma
- ◆ Ateş, titreme
- ◆ Kilo kaybı
- ◆ Ciltte döküntüler
- ◆ Halsizlik
- ◆ Aşırı uyku hali
- ◆ Soğuk, morarmış el ve ayaklar
- ◆ Sürekli ağlama
- ◆ Ağlarken gözyaşı gelmemesi
- ◆ İdrar miktarında azalma
- ◆ Cilt renginde sararma veya morarma
- ◆ Birkaç gün boyunca dışkı yapmama

Çocuğunuzun susuz kaldığını nasıl anlarsınız?

Çocuğunuz yolculuk boyunca susuz kalabilir. Bu duruma dehidrasyon adı verilir ve vücudun su kaybetmesi anlamına gelir. Bu durum herkes için mümkündür ancak **bebekler ve küçük çocuklar daha fazla risk altındadır.** Bu nedenle belirtileri erken fark edip, çocuğunuzun sıvı takviyesiyle destekleyin ve en kısa sürede bir sağlık uzmanına başvurun.

Çocuklarda susuz kalmanın bazı erken uyarı işaretleri şöyledir:

- ◆ Susuzluk hissi
- ◆ Ağız kuruluğu
- ◆ Halsizlik
- ◆ Soğuk ve nemli uzuvlar
- ◆ Az veya hiç idrar yapmama
- ◆ Göz ve yanıklarda hafif çökme
- ◆ Bebeklerde bingıldakta (bebek kafatasındaki yumuşak nokta) çöküklük, baş dönmesi
- ◆ Zayıf nabız

Susuzluğu önlemek için her zaman yanınızda su bulundurun. Çocuklarınızın gün boyunca düzenli olarak su içmesini sağlayın. Altı aydan küçük bebeklerde, sadece anne sütüyle beslemeye devam edin.

Aileler için daha fazla bilgiye QR koddan ulaşabilirsiniz.

Çocuklar için daha fazla bilgiye QR koddan ulaşabilirsiniz.

Anne sütü neden önemlidir?

Unutmayın, anne sütü yolculuk sırasında bebeğiniz için en güvenli besin kaynağıdır. Yolculuk boyunca bebeğinizi emzirmeye devam edin. Bebeğiniz istediği zaman, gece dahil, emzirmeye devam e d i n . Biberonlar, emzikler veya ağızlıklı bardaklar bebekler için tavsiye edilmez. Eğer çocuğunuza daha önce bunları vermediyseniz, bu yolculukta kullanmaya başlamamalısınız. Anne sütü bol miktarda su içerir, bu nedenle ilk altı ay küçük bebeklerin su ihtiyacını karşılamak için anne sütü yeterlidir. Seyahat sırasında sütünüz azalabilir. Bu normaldir. Bebeğinizi emzirmeyi sürdürün. Bir süre sonra süt akışınızın normale döndüğünü göreceksiniz.

Bebeklerin açlık belirtilerini izleyin

Ağlama, bebeğin aç olduğunun geç bir işaretidir.

Bebeğin emzirilmesi gerektiğinin erken işaretleri şunlardır:

- ◆ Bebek huzursuzlanır veya çok fazla kıpırdanır.
- ◆ Ağızını açar, başını bir yandan diğer yana çevirir.
- ◆ Sık sık dilini dışarı çıkarır ve hareket ettirir.
- ◆ Parmaklarını ve yumruklarını emer.

Hijyen nasıl sağlanır?

Seyahat sırasında çocuğunuzu ve ailenizi hastalıklardan korumak için hijyeninize dikkat edin. Yiyeceklerinizi güvenli bir şekilde saklayın. Tuvaleti her kullandığınızda, bebeğinizin bezini değiştirdikten sonra, yemekten önce ve sonra, yemek hazırlamadan önce ve sonra ve her gerektiğinde kendinizin ve çocuğunuzun ellerini su ve sabunla yıkayın.

Çocuğunuza duyarlı bakım sağlayın

- ◆ Çocuğunuzla göz teması kurun ve onunla konuşmaya devam edin.
- ◆ Çocuğunuzla ten tene temas sağlayın.
- ◆ Çocuğunuzu nazikçe sallayın, okşayın ve kucağınızda tutun.

Çocuklarınızı Korumak

1. Çocuklara şüpheli nesnelerden, bilinmeyen/tanımadıkları nesnelerden uzak durmalarını öğretin. Bunlar çocuklarınız için tehlikeli olabilir.
2. Çocuklarınızı sadece "güvenli bölgeler" olarak belirlenen alanlarda oynamaya, bilinmeyen nesnelerden uzak durmaya ve hemen diğerlerini uarmaya teşvik edin.
3. Patlayıcı kalıntılar birçok şekil, boyut ve renkte olabilir. Olağandışı bir şey görürseniz, hemen uzaklaşın ve çevrenizdeki diğer kişileri uyarın. Bilgi eksikliği nedeniyle, çocuklar patlayıcı ve mayınla ilgili tehlikelere en duyarlı olanlardır. Bu nedenle, çocuklarınıza tanımadıkları nesnelerin tehlike işaretlerini tanımayı öğretin.
4. Üzücü haberlere veya sosyal medyaya maruz kalmayı sınırlamaya çalışın ve doğrulanmamış haberleri paylaşmaktan kaçının.
5. Şüpheli/bilinmeyen nesneleri derhal yerel yetkililere veya en yakın STK'ya bildirin.

Çocuğumu nasıl koruyabilirim?

Daha fazla bilgiye QR koddan ulaşabilirsiniz.

Gençler ve Ergenler: Bilinçli Olun

- ♦ 15-17 yaşında iseniz , aileniz Suriye'ye dönme kararı alırken kendi endişelerinizi ve sorularınızı dile getirmeyi unutmayın.
- ♦ Güvendiğiniz yetişkinlerle konuşun veya ailenizi, karar vermeden önce hukuki danışmanlarla görüşmeye teşvik edin.
- ♦ Birçok genç, çalışmak zorunda kaldığı için okula devam edemiyor. Eğer gönüllü olarak geri dönüyorsanız, Suriye'deki eğitim fırsatlarını aile büyüklerinizden öğrenin.
- ♦ Mesleki eğitim ve esnek öğrenme programları, geleceğinizi şekillendirmenize yardımcı olabilir. Bu konuda aile büyüklerinizden veya sivil toplum kuruluşlarından bilgi alın.
- ♦ Daha fazla bilgi için 444 48 68 numaralı UNHCR Türkiye danışma hattını arayabilirsiniz.

Yaşlılar ve Engelliler

- ♦ Yaşlı bireyler ve engelli kişiler için, Suriye'deki aile üyelerinizden veya Sivil Toplum Kuruluşları'ndan evde sağlık hizmetleri, hareket desteği ve uzun süreli bakım olanakları hakkında bilgi alın.
- ♦ Suriye'ye dönmeden önce hareket desteği ve sağlık hizmetlerinin mevcut olup olmadığını mutlaka kontrol edin.

Konut Sorunları

- ♦ Suriye'deki birçok ev hasar görmüş veya yıkılmış olabilir. Eğer bir mülkünüz varsa, geçerli belgelerinizin olup olmadığını kontrol edin ve bu konuda aile büyüklerinizle görüşün.
- ♦ Konaklayacak yeriniz yoksa, dönmeden önce Suriye'de bulunan aile büyükleriniz, akrabalarınız veya tanıdıklarınızdan barınma desteği hakkında bilgi alın.
- ♦ Daha fazla bilgi için UNHCR danışma hattını 444 48 68 numarasından

Nereden destek alabilirim?

- ♦ Gönüllü Geri dönüş formları, izin belgeleri (genellikle 15 gün geçerlidir), mahkeme başvuruları için avukat yönlendirmesi ve rehberlik almak üzere ilinizdeki İl Göç İdaresi Müdürlüğü'nü ziyaret edin
- ♦ 7/24 (Arapça ve Türkçe) destek için 157'yi tuşlayarak YİMER destek hattını arayabilirsiniz.
- ♦ Her türlü yardım için 444 48 68 numaralı UNHCR Türkiye danışma hattını arayabilirsiniz.
- ♦ İlinizdeki ücretsiz hukuki yardım için Baro ile iletişime geçin İlinizdeki yerel Baro'nun adresine <https://www.barobirlik.org.tr/Barolar> bağlantısından ulaşabilirsiniz)
- ♦ Diğer tüm konular için en yakın Sivil Toplum Kuruluşu personeli ile iletişime geçin.

Suriye'ye geri döndükten sonra yardım alabileceğiniz yerleri öğrenmek için lütfen QR kodu okutunuz.

Gönüllü Geri Dönüş Süreci için Kontrol Listem ve Acil Durum İletişim Bilgilerim

Gerekli Belgeler-Yanıma Aldım mı?

Çocuklarım için:

- ☐ Sağlık Bakanlığı QR kodlu Doğum Raporu (hastaneden veya e-Devlet'ten alınabilir)
- ☐ Çok Dilli Doğum Kayıt Örneği (Formül A) (İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğü'nden alınır)
- ☐ Her iki ebeveyn tarafından aynı anda imzalanmış muvafakatname (gerekiyorsa) – İl Göç İdaresi Müdürlüğü veya sınır kapısından alınır
- ☐ Vesayet/velayet kararı (gerekiyorsa)
- ☐ Aşı kartı
- ☐ Sağlık raporları (sağlık kurumu tarafından düzenlenmiş kronik hastalık, engellilik, kullanılan ilaçlar, tıbbi cihazlar, alerjiler ve diyet kısıtlamaları gibi durumlar varsa bunları gösteren raporlar)
- ☐ Okul belgeleri (son tamamlanan sınıfa ait karne, ara sınıflar için eğitim durum belgesi, Not dökümü/transkript)

Ailem için:

- ☐ Çıraklık ve/veya mesleki eğitim sertifikaları
- ☐ Tüm aile bireyleri için Nüfus Kayıt Örneği (e-Devlet'ten alınabilir)
- ☐ Gümrük çıkış bildirimi, özellikle taşınır mal ve araç çıkış belgeleri (Gümrük çıkış beyannamesi)

Acil Durum İletişim Bilgileri:

YİMER 157 – Acil durum ve ihbar için 7/24, bilgilendirme için hafta içi 08.00-18.00 saatleri arası hizmet vermektedir.

UNHCR Türkiye – Danışmanlık için 444 48 68.

İlinizdeki Baro'ya başvurarak ücretsiz hukuki yardım alabilirsiniz (ilinizdeki Baro'nun adresine <https://www.barobirlik.org.tr/Barolar> bağlantısından ulaşabilirsiniz).

